

Pregled važnih novic
preteklega tedna

★ PRETEKLI TEDEN se je dogodilo dvoje stvari, ki utegneta imeti sila važne posledice z ozirom na sedanjo predsedniško kampanjo, na izid volitev in posredno na usodo dežele ter ostalega sveta. V mislih imamotole: Nenadoma in nepričakovano so se pojavile vesti, da je prejel republ. podpredsedniškandidat, senator Richard M. Nixon okoli \$16.000 podpor iz nekega sklada, v katerega so zbirali prostovoljne prispevke njegovi politični somišljeniki in podporniki. Demokratje so, naravno, pričeli kovati to železo, dokler je vroče, in hkrati so kovali in še kujejo sebi kapital. Novica je zelo razburila duhove in list *The Washington Post*, ki podpira kandidaturu republikanskega kandidata Eisenhowerja, je zahteval od njega, naj odkloni Nixona kot svojega sokandidata.—Sen. Nixon je med tem priznal, da je, odkar je senator, res prejel približno \$16.000 v prostovoljnih prispevkih od svojih somišljenikov, ki so jih prispevali k njegovim stroškom, katere ima s potovanji, poštnimi pristojbinami, itd., v zvezi z zastopanjem tako velike države kakor je Kalifornija.—“Za stroške prejemam od vlade po \$2.500 na leto,” je rekel Nixon. “Ali naj bi vse svoje ostale tozadevne stroške pripisal davkoplačevalcem in morda tudi nastavl svojo ženo kot svojo ‘tajnico’, kakor je nastavl demokratski predsedniški kandidat svojo ženo za svojo tajnico?” je vprašal Nixon.

★ DEMOKRATI so si meli roke od zadovoljstva nad tem razvojem stvari, pa ne dolgo. Kakor strela iz jasnega je namreč med nje udarila novica: James F. Byrnes, bivši državni tajnik, intimni sodelavec in zaupnik pokojnega predsednika Roosevelta, bivši senator in sedanjigovener države South Carolina ter vse svoje življenje demokrat, je naznanil, da bo oddal svoj glas republikanskemu kandidatu Eisenhowerju!... Še dne 6. avgusta je naznanil časnikarjem, da bo glasoval za Stevenson, dasi se ne strinja v celoti z demokratsko “platformo”, zato si tudi pridruže pravico, izpremeniti svoj odlok. In zdaj ga je izpremenil. Dne 18. septembra je izjavil, da se je premislil in glasoval za Eisenhowerja ter pripomnil: “Komer še ni dovolj Trumanove administracije, ta naj glasuje za Stevenson, če pa vam je te administracije dovolj, glasujte za Eisenhowerja!” — Dalje je dejal, da more Eisenhower, po njegovih mislih — storiti več za skorajšnje končanje vojne v Koreji — “kakor kateri koli Amerikanec ter odvrniti nesrečo, da bi zakolovratili v novo vojno.” — Vidi-mo torej, da je veselje pri obeh strankah radi smole v drugi stranki preuranjeno in da so občutki zelo mešani.

★ BEOGRAD. — Jugoslovanska agencija Tanjug je sporočila, da je odpotovala iz Beograda v Grčijo in Turčijo delegacija visokih jugoslov. oficirjev. Tito je ob tej priliki dejal, da bo delegacija izmenjala svoje misli in načrte za obrambo skupnega ozemlja z grškim in turškim armadnim poveljstvom.

★ ZDRUŽENI NARODI, N. Y. Glavni sovjetski delegat pri Zdr. narodih Jakob Malik je 19. sep-

Aretacija 18 rdečih
voditeljev širom dežele

WASHINGTON. — Vpetek so FBI agenti aretirali 18 nadaljnjih komunističnih voditeljev, ki so obtoženi, da so propagirali nasilno strmoglavljenje ameriške vlade.

Aretacije so bile izvršene v desetih srednjepacifičnih in pacifičnih mestih, in sicer vse od Detroita do Los Angelesa. — James J. McGranery, justični tajnik, in J. Edgar Hoover, ravnatelj FBI urada, sta v skupni izjavi naznanila, da so bili med aretiranci voditelji komunistične partije v državah Missouri, Washington in Michigan.

Eisenhower: Nixon
mora predložiti
čiste račune

Eisenhower pravi, da ima občutje, da ni senator Nixon storil ničesar napačnega.

WASHINGTON. — Kontroverza glede Nixonovih prispevkov, ki jih je prejemal (kar je opisano v prvi koloni na današnji prvi strani), se nadaljuje in njene posledice doslej so sledeče:

1. Gen. Eisenhower je sicer prepričan, da ni Nixon zapleten v nikako podkupovanje, vendar pa čuti, da je Nixonova dolžnost, da se pred javnostjo opere. — 2. Neki Nixonov somišljenik in prispevatelj v Nixonov sklad je obelodanil seznam, iz katerega je razvidno, da je 76 kalifornijskih tovarnarjev, odvetnikov, lastnikov petrolejskih vrčev, družbenih voditeljev in drugih ljudi prispevalo v Nixonov fond \$18.235 od novembra 1950. — V seznamu je rečeno, da je bil ta denar uporabljen za plačilo potovalnih stroškov, za plačilo hotelov, radia in TV ter za pomoč v uradu in podobno.

3. Ko je šel Nixon na kampanjsko potovanje po Oregonu, so ga demokratje sprejemali z napisi: “Nobenih ‘mink’ kozuhov za Nixona, samo mrzel ‘keš’” (samo gotov denar).

Avto ubil žensko
iz Loraina

V bližini Avon Village je avto povozil in ubil Miss Rose Morvich, 42-letno natakario, doma iz Loraina.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes deloma oblačno in hladno, prav tako ponoči. — Danes ponoči se prične jesen.

Važni dnevi svetovne
zgodovine

Dne 22. septembra 1791 je bil rojen Michael Faraday, angleški fizik, ki si je pridobil velike zaslugue pri raziskovanju elektricitete.

tembra spet preklical — sedaj že v tretje — svoj odhod iz Zdr. držav v domovino Malik je imel odpotovati v torek. Pretekli ponedeljek je že prispel njegov namestnik, sovj. pomožni zunanji minister Valerijan Zorin, ki pa ni še izročil svojih poverilnic niti se ni še javil pred Združenimi narodi.

STAVKE
RUDARJEV
NE BO!

Premogarjem bo zvišana meza za \$1.90 na dan.

WASHINGTON. — Dne 20. septembra je John L. Lewis izvojeval velike koncesije od lastnikov premogovnikov mehkega premoga na severu, s katerimi je podpisal nov kontrakt, s čemer je bila odvrnjena nevarnost stavke.

Lewis bo zdaj zahteval in po vsej priliki dobil iste koncesije od ostale premogovne industrije.

Po novi pogodbi z operatorji na severu, bodo dobili premogarji po \$1.90 zvišanja na dan, za 10 centov pri toni pa bodo zvišane tako zvane “royalties” za dohodni sklad premogarjev.

Lewis je povedal časnikarjem, da je uradno in brzojavno obvestil premogarje na severu, naj ostanejo v ponedeljek na svojih delih. V ponedeljek je imelo namreč zastavkati približno 170 tisoč premogarjev.

“Z zadoščenjem naznanjam amerišskemu ljudstvu, da ne bo imelo nikakega pomanjkanja premoga to jesen in zimo”, se glasi izjava, ki so jo izdali skupno Lewis in predstavniki lastništva premogovnikov.

Premier Nehru indijskim
komunistom: Tu ni
mesta za vas!

NEW DELHI, Indija. — Indijski premier Nehru je tekom svojega govora zakričal komunistom, ki so ga prekinjali in zalemehovali: “V Indiji ni mesta za vas!”

Pred premierjem Nehrujem se je nagnelo 3.000 komun. demonstrantov, ki so nosili razne napise in kričali svoja komunistična gesla. Mr. Nehru je potem izjavil časnikarjem: “Če komunisti mislijo, da bodo s ka-ljenjem miru in prirejanjem demonstracij dosegli svoje smotre, se motijo. S svojimi rdečimi prapori in napisi naj gredo v rojstni kraj komunizma, zakaj jaz se jim ne bom uklonil!”

Kadar se ne brigate za opozorila, dokler ni prepozno, ste krivi svoje nesreče sami.

Slovenska pisarna
6116 Glass Ave., Cleveland, O.
Telefon: EX 1-9717

ŠOLA (Slovenska sobotna). Nižja skupina: pet vrstic besed z začetno črko “h”. — Višja skupina: Poišče pridevnik v berilu “Lesena sklada” (Zorenje st. 10) in določi njih spol in število. Nauči se o pridevniku (Zorenje, stran 98).

TETA NA KONJU. Vstopnice se dobe v naši pisarni, v Oraž-movi slaščičarni in pri odborni-kih Lige. Vse vstopnice so po \$1. Vsak si lahko rezervira prostor kjerkoli v dvorani ali na balkonu. Rezervirani sedeži so po \$1.50.

IGRA (Teta na konju) prihod-njo nedeljo v SND na St. Clair-ju se prične točno ob 3 in se konča ob 5. Čisti dobiček gre v korist katoliške Lige.

VAJA (Teta na konju) danes in jutri ob 8 v Slovenski pisar-ni. — Varšek.

Turčija bo važno
zračno oporišče
v slučaju vojne

Turčija bo baza letalskih napadov na vso južno periferijo Sovjetije v slučaju vojne.

ANKARA, Turčija. — Ameriški izdelovalci vojaških načrtov v Turčiji so dosegli važen strateški odlok za slučaj napada od strani Sovjetske zveze.

Posledice tega, po zemljepisni legi diktiranega odloka, so oz. bodo sledeče:

ZASIDRANJE Turčije kot nepremičnega desnega boka organizacije in armad NATO.

UPORABA turških letališč za zdrobitev sovjetske vzhodno-zapadne komunikacijske črte od Dnepra do Urada, katerega razdalja znaša samo 900 milj.

Na kratko povedano: izraba svojevrstnega zemljepisnega položaja Turčije kot najboljšega mesta, odkoder se lahko napade vsa južna periferija Sovjetije. V tem odloku so vključene možnosti, ki bodo dale Sovjetiji misli, da bo gotovo preje dobro preudarila, preden se odloči za kako vojno avanturo.

Železniška nesreča
v Nemčiji; 8 mrtvih

HAMBURG, Nemčija. — Tukaj je skočil s tira neki vlak, pri čemer je bilo osem oseb ubitih, nad 30 pa ranjenih.

Tito in min. Eden sta si edina, da je svetlovni
mir glavno in najvažnejše vprašanje sveta

Na slavnostni večerji v Belem dvoru sta si nazdravljala in kadila voditelj in predstavnik najčistejšega komunizma ter reprezentant angleških torijev, ki predstavljajo politični konzervatizem. — Gostiteljica teh velmož je bila prva komunistična dama Jugoslavije — lepa Jovanka Broz.

BEOGRAD. — Angleški zunanji minister Anthony Eden, ki se je nahajal nekaj dni v Beogradu, in jugoslovanski premier Tito sta izmenjala obljube, da se bosta skupno trudila za ohranitev miru.

Na slavnostni večerji, ki jo je priredil Tito angleškemu gostu na čast v Belem dvoru (bivši kraljevi palači) dne 17. septembra, je minister Eden napil premierju Titu, rekoč:

“Mi smo zdaj pripravljeni, da storimo, kar moremo, v pomoč Jugoslaviji ter za zagotovitev miru in neodvisnosti, do katere je upravičena vsaka dežela. Jaz vem, da ste vi pripravljeni ohraniti skupnost svojega naroda in čuvati njegovo neodvisnost, za katero ste se tako trdo borili.”

“Mi vsi si želimo miru. Mi želimo prosperiteto našemu narodu kakor tudi ostalim narodom. V očigled teh skupnih interesov je torej naravno, da se trdnjeje povežemo.”

Nato pa je vstal premier Tito ter napil zunanjemu ministru Edenu in premierju Churchillju: “Prepričan sem, da bo ta poset (Edenov) velike važnosti za nadaljni razvoj prijateljskih odnosov in sodelovanja med obema deželama. Mi imamo skupne interese. Najvažnejši interesi, ki nas vežejo, pa so vsebovani v tem, da storimo vse, kar je v naših močeh, da obvarujemo človeštvo pred novo katastrofo — pred novo vojno in da okre-pimo mirovno sodelovanje med državami in narodi.”

Slavnostne večerje so se udeležili tudi Edvard Kardelj, jugoslov. zun. minister, in petero drugih članov jug. Politbiroja. Razumljivo je, da so bili na večerji tudi vsi angleški diplomati, ki se nahajajo v Jugoslaviji. Gostiteljica na večerji je bila “prva dama” Jugoslavije, 28-letna temnopolta in črnolasa Jovanka, najnovejša žena 60-letnega premierja Tita.

Rimsko časopisje
pesimistično

RIM. — Vse rimsko časopisje pripisuje veliko važnost razgovoru ministra Edena s premierjem Titom v Beogradu. Ko-

mentarji teh listov so polni črne pesimizma.

Splošen vtis vlada, da je od pravljenja vsake možnosti uspešnih italijansko - jugoslovanskih pogajanj z izjavo, ki jo je dal premier Tito pretekli teden, in da se ne bo iz tega obiska ničesar dobrega izcimilo za Italijo.

Italijanski komunisti si že pripravljajo kovati kapital iz pričakovane izjalovitve rešitve tržaškega problema. Časopis *Unita* škodoželjno napoveduje ob-novitve dijaških demonstracij, ko se bodo prihodnji mesec zopet odprle šole.

Neo-fašisti pa napovedujejo, da se bodo sedanji razgovori v Beogradu končali s politično propastjo vlade premierja De Gasperija.

Novi grobovi

Anna Durenda

V četrtek popoldne je umrla v Lakeside bolnišnici Slovakinja Anna Durenda, rojena Yados-key, ki je prišla v to deželo leta 1898. Stara je bila 70. let. Zapušča devet otrok, 23 vnukov in dva pravnuka. Pogreb je bil danes iz Grdinovega zavoda na 17002 v St. Williams cerkev ob 9:30 in od tam na pokopališče.

Timothy Lee Zaller

Zakoncema Mr. in Mrs. Edmund Zaller z 21101 Nicholas Ave. je umrl v otroški bolnišnici v petek njun sinček Timothy Lee. Dekliško ime matere je bilo Mihalek. V družini sta še dva druga sinova, Ned in David. Pogreb otroka se je vršil v soboto ob devetih iz Grdinovega zavoda na Lakeshore Blvd. v cerkev sv. Kristine in od tam na pokopališče Calvary.

George R. Tiloff Jr.

V petek je umrl v Mayo Clinic bolnišnici v Rochester, kamor se je šel zdraviti, George R. Tiloff Jr. stanujoč na 3106 Perkins Ave. Bil je star 20 let in sin George in Catherine Tiloff. Zapušča ženo Patricijo, roj. Martin, in štiri sestre. Pogreb bo v torek iz Grdinovega zavoda na E. 62. cesti ob 12:30 pop. ob 1. popoldne pa v srbski cerkvi sv. Save in od tam na pokopališče.

Jennie Perušek

Včeraj popoldne je umrla Mrs. Jennie Perušek, rojena Cvar, stanujoča na 1190 E. 61. St., stara 81. let. Pogreb ima v oskrbi Zakrajskov pogrebni zavod. Podrobnosti jutri.

Jakob Gregorin

Danes ponoči je preminul Jakob Gregorin z 19001 Abby Av. Pogreb je v oskrbi M. Svetkovega pogrebnega zavoda. Podrobnosti jutri.

Ne pozabite na registra-cijo!

Kdor želi voliti pri volitvah dne 4. novembra 1952, mora biti registriran.

Zadnji dan registracije v okraju Cuyahoga je 24. septembra.

Registracija je potrebna za tistega, ki ni bil do sedaj še registriran, ali pa, ki ni volil leta 1950 ali 1951.

Ali ste javili pravočasno spremembo naslova?

Razne drobne novice
iz Clevelanda in
te okolice

Iz bolnišnice—

Agnes Pierce s 16102 Holmes Ave., se je vrnila iz bolnišnice na svoj dom in se tem potom zahvaljuje za obiska, pozdrave in darila, ki jih je dobila v bolnišnici.

Neveste in ženini—

Na razpologo imamo vsakovrstne lepe vzorce za naznanila in vabila k poroki oz. na svatbo. Dobite jih lahko v slovenskem ali angleškem jeziku.

Norwood Library—

V čitalnici “Norwood Branch Library”, 6405 Superior Ave., začno v petek spet z zanimivimi predstavami kulturnih filmov. Pričetek ob osmih zvečer. Vstop prost. Otroci le v spremstvu odraslih.

Žalostna vest—

Iz St. Vida pri Stični je Mary Linc, 18676 Abby Ave., prejela žalostno vest, da je umrl njen svak, posestnik in bivši gostilničar Anton Linc, Andrejčkov, v starosti 72 let. Pokojni zapušča ženo Marijo, sestro Mrs. Stepic z E. 154 St., štiri sinove in tri hčere ter sestro Pepo Rojec in Marijo Karlinger in več sorodnikov.

Žalostna vest—

Mark Romaniuk je prejel iz Ljubljane žalostno sporočilo, da mu je umrl ljubljani oče. Naj počiva v miru.

Governer Lausche je
govoril časnikarjem
države Ohio

COLUMBUS, O. — Governer Frank J. Lausche je govoril v soboto na zborovanju ohijskih časnikarjev, katerim je dejal, naj borbeno nastopijo proti vsaki skupini, ki misli, da stoji nad zakonom.

Governer je pozval časnikarje, člane Ohio Newspaper Ass'n, naj bodo na straži proti koristolovcem in skupinam, ki hočejo diktirati javnim uradnikom. Nato je governer omenil neidentificirane ljudi, ki so omadeževali hišo, katero je zgradil neki veter. teran. Governer je dejal, da je bilo to zlodejanje delo “neke agencije, ki hoče imeti večjo oblast kot sam zakon.”

NAJNOVEJŠE VESTI

CLEVELAND, O. — Včeraj je bil v Clevelandu senator John J. Sparkman, ki je dejal, da bi bilo prav, če bi kongresni odbor preiskal zadevo stroškovnega sklada, nabranega za senatorja Nixona, republikanskega podpredsedniškega kandidata.

ST. LOUIS. — General Eisenhower je dobil od svojih pristašev tisoče pisem in brzojavk glede senatorja Nixona in njegovega stroškovnega sklada, ki mu ga je oskrboval neki klub milijonarjev v Kaliforniji. Najmanj polovica teh pisem in brzojavk zahteva, naj general odstavi senatorja kot svojega sokandidata.

NEW YORK. Policijaje je ubila včeraj v New Yorku dva roparja, tretjega pa ranila; to je bila znana trojica, ki je pobegnila 10. septembra iz federalne ječe v Pennylvaniji. V bitki z roparji je bil ubit en detektiv, drugi pa težko ranjen.

PREDSEDNIŠKA KANDIDATA — Oba sta v svojih odgovorih na vprašanja časnikarjev nagla in jasna. Toda tu in tam jima le zastavijo tudi kako vprašanje, ki nanj nista pripravljena in je za odgovor treba nekaj premisleka. Nekaj takega se je menda zgodilo ob priložnosti, ko je bil narejen tale posnetek.

AMERIŠKA DOMOVINA
 6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0623 Cleveland 3, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays
 General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA
 Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.
 Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES
 United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.
 Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 185 Mon., Sept. 22, 1952

Zavezniški Katyn

Pod tem naslovom je priobčil nemško pisani časopis "America — Herold" ki izhaja v Minnesoti, dne 16. julija sledeči zanimiv članek:

"Res je sreča, da se v Združenih državah od časa do časa vrše volitve. Na ta način izve ljudstvo potom napadov opozicije na vlado nekaj več o napakah in grehlih, ki jih je zagrešila vlada.

Tako se ima javnost zahvaliti predvsem napadom republikanske opozicije proti demokratični vladni večini, da je prišlo končno do razkritja zločina v Katynu. Tega sicer "stric Sam" ni sam zagrešil, pač pa je odgovoren za prikrivanje tega zločina pred svetom.

V teku te kampanje je bil postal znan še drug zločin, ki ga je zagrešil Zpad — tudi ZDA; to je zločin nasilne izročitve stotisočev ruskih vojakov in civilistov sovjetski policiji GPU. Zasluga washingtonskega časopisa "U. S. News & World Report" z dne 6. junija 1952. je, da je rešil ta zločin proti človečanstvu pozabljenja. V članku piše:

Ko je bila vojna v Evropi končana, so našli zavezniški več ko dva milijona Rusov v Nemčiji. To so bili deloma vojni vjetniki, deloma zavezniški Nemcev, deloma pa tudi civilni begunci, ki so bežali pred komunisti. Cela ruska armada se je borila na strani Nemcev pod poveljstvom znane generala Andreja Vlasova, svoječasnega branilca Moskve. Zavezniški so dobili v roke stotisoče teh vjetnikov in mnogi so prišli v taborišča v Anglijo in celo v Ameriko. Usoda teh vjetnikov je bila zapečatena z odlokom vrhovne zavezniške komande (Ali je bil morda to križar Eisenhower?), izdanim kmalu po konferenci v Jalti. Tam je bilo namreč odločeno, da se morajo vse Ruse v pokrajinah, ki jih osvobode zavezniške čete, čimprej izročiti sovjetskim oblastem.

Na podlagi tega se je pričelo nasilno predajanje teh nesrečnih ljudi sovjetski vladi. Trajalo je celo leto. Med tem časom je stotisoče Rusov skušalo uiti in deset tisoči so izvršili samomor, v strahu pred izročitvijo. Ameriške straže so bile prisiljene sodelovati s silo pri tem nasilnem odvajanju ljudi v Rusijo. Neki ameriški oficir, ki se mu je to gabilo in se je še upiral, da bi sodeloval pri tem nasilju, je prišel pred vojno sodišče . . .

Več tisoč teh ljudi je izvršilo samomor, preden so bili izročeni Sovjetom, večina pa je bila odvedena v tovornih avtomobilih, v živinskih vagonih in v ladjah ter izročena ruskim oblastem. Veliko število jih je sovjetska tajna policija postrelila brez preiskave takoj, ko jih je dobila v roke. Za druge so bili prirejeni javni procesi, ki so seveda vse obsodili na smrt. Ostanek je bil poslan v Sibirijo na prisilno delo v taborišča, kjer so za vedno izginili . . .

Tako je padel na Ameriko madež, da je vjetnike prisilno izročila Moskvi, da so bili vsi ti ali pomorjeni ali pa poslani v Sibirijo."

Tako piše ameriški list U. S. News & World Report. Nemško pisani ameriški list "America Herold" pa pri- stavlja:

"Kaj pravi k temu svet? Stotisoči so bili po Eisenhowerju in njegovih tovariših izročeni v usmrnitev Jožetu Stalinu. Deset tisoči so izvršili samomor. Kdo nosi za ta ameriški Katyn odgovornost?"

Čast onemu ameriškemu oficirju, ki se je upiral temu, da bi sodeloval pri tej sramotni izročitvi stotisočev v smrt.

Sedanji republikanski kandidat general Eisenhower pa tedaj ni smatral, da je to nekaj strahotnega, da se je vse to vršilo pod njegovo komando. Danes kritizira politiko demokratske administracije po drugi svetovni vojni, toda vso javnost zanima, če se je republikanski kandidat uprl tej politiki? Ali je ugovarjal tej izročitvi? Če je takrat k vsemu temu molčal, ali celo odobral to politiko Jalte, nina tudi danes pravice kritizirati.

Res je bila nekaj strahotnega ta politika, ki je poslala sto tisoče nedolžnih žrtev vojne v smrt. Naši begunci v Tirolah so sami videli polno grobov ob taborišču pri Lienzu, kjer so ležali pokopani ruski vojaki, civilisti in tudi ruske žene, ki so izvršili samomor ali pa so jih postrelili zavezniški, ker so se branili iti v komunistično Rusijo. V okolici je bilo dosti ruskih otrok, sirot, katerim so zavezniški postrelili starše, ali katerih starši so izvršili samomor, da so se tako rešili srahotnih muk komunističnega suženjstva in smrti.

Takrat je bilo nasilno izročenih nad 11,000 slovenskih protikomunističnih borcev, kake 3,000 srbskih četnikov in več tisoč Hrvatov v roke Titovim ubijalcem, ki so jih pobijali na strahoten način, ki nima para v svetovni zgodovini.

Velike napake sta naredila Roosevelt in Truman, toda napake so delali tudi oni, ki so služili tej politiki, ne da bi bili ugovarjali takrat, ko je bil čas za to.

Če si je upal tej sramotni politiki ugovarjati preprosti ameriški oficir, bo danes pač zanimalo vso ameriško javnost, če je nastopil proti tedanji jaltski politiki takrat tudi sedanji republikanski kandidat general Eisenhower?

Sem in tja po Pennsylvaniji

Poroča Majk

Pittsburgh, Pa. — Na našem Butlerju in 57. cesti so pred nekaj dnevi zelo vznemirjeno kaznuje, ne samo ene, druge, ki so pa še slabši pa hvali in povzdiguje, kakor n. pr. to dela G. N. pod Boštjančičevem urejevanjem. Pa pojasni naj tudi, s kakim delavstvom je Tito zgradil Litostroji?! Ali so bili to kak- ki unijski delavci, ali morda politični jetniki? Malo razglabljanja o tem bi bilo zelo zanimivo, da bi naši veliki naprednjaki, ki bero Prosveto in G. N. vedeli, kake delavske prijatelje zagovarja njihov tisk!

V Pittsburghu smo dobili pred par dnevi novega policijskega nadzornika po imenu James W. Slusser, ki je star komaj še le 35 let. Predno je pa službo spre- menjel je zahteval, da mu je moral mestni župan Lawrence obljubi- ti, da bo imel on kot policijski nadzornik popolnoma proste ro- ke in v vršitvi svoje policijske službe. Župan mu je to obljubil, nakar je Slusser obljubil, da bo skušal očistiti naše mesto, da bo eno najuglednejših v tem oziru v deželi. Bomo videli.

Naš pittsburski "Sun-Tele- graph" je te dni poročal o dogo- ku, ki se je spomladi dogodil med washingtonskim odvetni- kom Clarkom in znanim časn- karskem kolonarjem D r e w Pearson. Clark je dregnil Pear- sona v nos po amerikansko, radi nekega poročanja. Pearson se je na to pritožil na sodnijo in sod- nik je obsodil Clarka na \$25.00 denarne globe. Kazen pač ni ob- čutna za takega moža in Clark je gotovo mislil: It was worthed.

Pred nedolгим smo imeli tu- hud vihar z nalivi. Nižavski kra- ji so bili zopet poplavljeni za- več ur, predno se je mogla voda odteči med tukajšnjimi hribi in grebeni. Med viharjem je udar- jala strela in naredila v več kra- jev veliko škodo. Električna ko- kalna tvornica v Traffordu je bi- la najbolj prizadeta. Razmetalo je droge, po katerih so napeljani

Razumeti tudi ne morem ti- stih, ki kupujejo tisto knjigo, v kateri Adamič hvali in povzdi- guje Tita. Petak stane. Dosti jih morajo imeti tisti, ki jih od- rivajo za Titovo propagando. Kdor Tita ne ljubi in ne povelji- čuje, se težko za tako berilo za- nima. Zato kjer vidiš to knjigo, takoj veš, kdo je Titov somišlje- nik in kdo ne. Pa pravijo, ni- smo za komunizem. Morda ne na jeziku, iz bojazni pred ame- riško javnostjo, da bi ne dobili javnega pečata kot tak somišlje- nik. Ampak, kako je v srcu pa kažejo na policah take knjige, ki širijo Titovo propagando v Ameriki.

Jeklarska stavka se je konča- la in ljudje so zopet na delu. Zo- pet se kadi iz visokih dimnikov in obrat gre naprej. Čujejo se, pa govorice, da znamo v krat- kem čuti o novem sporu na pol- ju premoga. Potem se bodo oglasili s svojimi zahtevami še po drugih industrijah in vse se bo pomaknilo zopet za nekaj odstotkov navzgor. To je tista kontrolirana inflacija, ali porast draginje.

Pri sosedovih sem zadnjič ne- kaj pokrkucal v Glas Naroda. Boštjančič, ki ureja G. N. in, o katerem je naš Cvetič navedel, da je bil član partije, one, ki ji papežuje rdeči gazda v Moskvi Jože Stalin, večkrat piše in kri- tizira Amerikance, da so prepo- pustljivi napram korupcijoni- stom in drugim malopridnežem.

Prav. Ampak, kako bi bilo na mestu, če bi Boštjančič tudi za- pisal, kako so v Kočevskem Ro- gu in drugod pobili 10,000 slo- venskih fantov! In začel naj bi akcijo, da se tiste Titove lopove, ki jih je on pooblastil vršiti, kar so vršili, z njim vred obtoži pri Organizaciji Združenih Naro-

dov! Jaz sem na vsej črti za to, da se vsakega zločinca primer- no kaznuje, ne samo ene, druge, ki so pa še slabši pa hvali in povzdiguje, kakor n. pr. to dela G. N. pod Boštjančičevem ure- jevanjem. Pa pojasni naj tudi, s kakim delavstvom je Tito zgra- dil Litostroji?! Ali so bili to ka- ki unijski delavci, ali morda po- lični jetniki? Malo razglabljan- ja o tem bi bilo zelo zanimivo, da bi naši veliki naprednjaki, ki bero Prosveto in G. N. vedeli, kake delavske prijatelje zagovar- ja njihov tisk!

V Pittsburghu smo dobili pred par dnevi novega policijskega nadzornika po imenu James W. Slusser, ki je star komaj še le 35 let. Predno je pa službo spre- menjel je zahteval, da mu je moral mestni župan Lawrence obljubi- ti, da bo imel on kot policijski nadzornik popolnoma proste ro- ke in v vršitvi svoje policijske službe. Župan mu je to obljubil, nakar je Slusser obljubil, da bo skušal očistiti naše mesto, da bo eno najuglednejših v tem oziru v deželi. Bomo videli.

Naš pittsburski "Sun-Tele- graph" je te dni poročal o dogo- ku, ki se je spomladi dogodil med washingtonskim odvetni- kom Clarkom in znanim časn- karskem kolonarjem D r e w Pearson. Clark je dregnil Pear- sona v nos po amerikansko, radi nekega poročanja. Pearson se je na to pritožil na sodnijo in sod- nik je obsodil Clarka na \$25.00 denarne globe. Kazen pač ni ob- čutna za takega moža in Clark je gotovo mislil: It was worthed.

Pred nedolгим smo imeli tu- hud vihar z nalivi. Nižavski kra- ji so bili zopet poplavljeni za- več ur, predno se je mogla voda odteči med tukajšnjimi hribi in grebeni. Med viharjem je udar- jala strela in naredila v več kra- jev veliko škodo. Električna ko- kalna tvornica v Traffordu je bi- la najbolj prizadeta. Razmetalo je droge, po katerih so napeljani

Kaj misli slovenska mladina

Kdor hoče sklepati, kakšna bo bodoča usmeritev kakega naroda, mora ugotoviti pred- vsem, kaj mislijo mladi rodovi, tisti, ki bodo dali jutri življe- nju svoj pečat. Komunistični režimi v vseh državah, zaveda- juč se, da ne morejo nikdar pre- magati spominov na srečnejše svobodno življenje, polagajo vse svoje upe prav na mlade gene- racije. Tudi opazovalci iz tui- ne se pogosto zaskrbljeno vpra- šujejo, kaj bo s temi pokolenji, ki jih pitajo samo z enostransko duševno hrano.

Toda kakor vidimo, in to smo že nekajkrat ugotovili, smo vsaj glede slovenske mladine lahko popolnoma brez skrbi. Vključ- rdečim očalom, skozi katera bi morala gledati po režimski že- lji na vsako stvar, slovenska mladina le najde priliko, da se povzpne tudi do višjih in samo- stojnih spoznanj. Zato lahko verujemo in pričakujemo, da bo ta mladina hodila po samostoj- ni poti in da ne bo nikdar po- stala slepo komunistično oro- dje, pokoren izvrševalec ukazov brez kritičnih misli in pogle- dov.

Nov dokaz za pravilnost tega mišljenja je pred kratkim pri- nesel sam Slovenski poročeval- ec z dne 24. julija 1952 v član- ku pod pomembnim naslovom: "Caveant consules!" Kaj pravi članek, kar vsem videzu sred- nješolski profesor in — seveda — prepričan komunist?

"Primerjal sem posamezne stavke dijakov-sedmošolcev ma- riorbske gimnazije s posamezni- mi stavki šolskih nalog sedmo- šolcev naše gimnazije. Kljub temu, da smo precej narazen,

elektrovodi in mnogo zvez je bi- lo popolnoma prekinjenih za več ur.

Na Dawson street je pred ne- kaj dnevi umrla Mrs. Anna Ci- berej. Pokopana je bila iz grške- katoliške cerkve Svetega Duha. Naj počiva v miru. Zanimal sem se za njeno ime. V lokalnem listu je bilo to ime točno nave- deno kot Ciberej. Bo pa Hrvat- ca. Dognal sem potem, ko sem to ime bral nazaj in se točno be- re "Jerebič." Kako je prišla do imena Ciberej, je zanimivo.

Na severni strani je umrl te dni znani Slavko Lovrenčič. Bil je član K. S. K. Jednote, društva sv. Mihaela, št. 163. Pokopan je bil iz cerkve sv. Nikolaja na North Side. Sorodnikom soža- lje. Njemu pa mir in pokoj!

K nadzorstvu stanarin

Cleveland, O. — Federalno nadzorstvo nad stanarino bo s 30. septembrom prenehalo. V bo- doče bo zaviselo od krajevnih oblastev ali bo stanarina prosta ali pa bo ostala še dalje pod nad- zorstvom. Večina mest se je od- ločila, da bo nadzorstvo opustila češ, da pomanjkanje stanovanj ni več tako občutno, da bi bilo z zakonskimi sredstvi potrebno preprečevati dvig stanarin.

Mesto Cleveland se še ni odlo- čilo, zgleda pa, da misli nadzor- stvo še ohraniti. Če hočemo svob-odo vseh povsod, zakaj bi potem še gospodarjem ne pustili, da s svojimi hišami svobodno razpo- lagajo. Če se je podražilo vse drugo, čemu se ne bi je stanova- nja podražila? Blago in delavci so se podražili za 300%, stano- vanja pa le za 20%. Če ni do- hodkov, kako naj bi lastniki dr- žali hiše v dobrem stanju. Bilo bi prav, da bi pritiskali na mesto- ne očete, in jih spomnili, da je hiše treba popravljati.

Stanovanja v naši nasebini so posebno poceni, zunaj mesta so daleko dražja. Če ne bo do- hodkov, bodo stanovanja bolj in bolj zanemarjana. To naj bi mestni očete premislili dobro, preden se odločijo.

Frank Opaskar st.

vendar toliko sličnosti.

Dijak sedmošolec piše v slo- venski nalogi z naslovom: "Ka- ko se odzivamo kulturnim po- trebam domače pokrajine" sle- deče: Preživeli smo tisti povoj- ni čas, ki nam je z najrazličnej- šimi frazami krojil življenje, ko smo videli pned seboj samo kramp in lopato, tako v vsak- danjem življenju kot v litera- turi.

Isti dijak piše v nalogi z na- slovom "Človek in svet" slede- če: Danes si, jutri te več ni. Za- to je brezpomembno vsako raz- iskovanje človeških misli, nje- govega odnosa do življenja in bi to doseglo svoj pravi pomen še- le takrat, ko bi znanost zagoto- vila človeku kot osebi trajen obstoj.

Toda dalje! Dijakinja istega razreda piše: Nad vsem je ob- čutje neke začasnosti. Danes ali jutri bo vse drugače, potem pa imej še veselje in smisel za smotno delo!

Obupno bolna fantazija izža- reva iz besed dijakova sedmošol- ca: Mati, danes je tvoj sin na grobišču in kdo ve, če ostane živ. Družba ga tare, mu koplje grob. Mati, podaj mi roko, do- kler se zavedam, da sem s teboj! Daj mi moči, da ne padem v črno temo. Zbogom mati, Tvoj sin odhaja.

In nič čudnega ni, da neka sedmošolka pride do misli, ki jih izrazi v slovenski nalogi: — Človek zdrkne navzdol in pade in nikjer ni odrešilne roke, ki bi se mu prožila v pomoč.

V ožjem krogu smo se razgo- varjali o teh nalogah. Bil je navzoč tudi profesor slovenske- ga jezika, ki je naloge poprav-

Lorainski kotiček

Piše Josephine E.

V šole za bolniške strežnice so se podale tele naše slovenske mladenke: Marilyn Svete, Vir- ginia Mramor, Shirley Miličič in Shirley Tomšič. Miss Beverly Vidmar pa je na tej šoli 10. sept. že graduirala. Čestitamo! Na nadaljni študij je odšla na co- lege hčerka tukajšnjega sloven- skega zobozdravnika Kathleen Mramor. Vsem tem dekletom že- limo, da bi v teku let pri do- brem zdravju svoje študije uspe-šno zaključile.

V tukajšnje bolnišnico je bil prepeljan rojak John Machutas. Na nekajtedenski obisk je pri- šla k svojim staršem Mr. in Mrs. Joseph Škrjanc na 33. cesti nju- na hčerka Mrs. Rosie McDonald z možem in sinkom. Družina ži- vi sicer v New Yorku.

Iz stare domovine je prišla vest, da je umrl v Begunjah pri Cerknici dobro poznani Toni De- toni, Cencov inženir. Zapušča so- progo roj. Meden — Malensko — in dve hčeri. Pišejo tudi, da jih je hudo prizadela suša. Da je po njivah in travnikih vse rjavo. Škodo delajo tudi črvi. Le kako se bodo ti naši ubogi ljudje pre- živeli? Zares so pomoči potreb- ni. Naj se jih nebo usmili!

Naj še pripomnim, da kateri- koli naročnik ali čitatelj AD v nasebini želi, da se kaka novica v listu priobči, naj mi jo sporo- či, kajti sama res ne morem ve- deti vseh prilog in novic.

Skoro vsak dan beremo o ne- kakih letetič krožnikih. Neka- teri pravijo, da so jih že kar od blizu videli, pa vendar ne more- jo vsega točno pojasniti.

Čakajte no, bom jaz nekaj po- vedala, kar se je zgodilo pred več kot 50 leti. V naši vasi je živel tedaj zelo učen možak. Če vem prav, smo ga klicali za Zur- ca. Bil je posebne vrste uče- njak, umetnik — samouk. Znal je ročno popraviti vsako reč, pa naj je bila stenska ura, šivalni

ljal in ocenjeval. In že tedaj (bilo je pred štirimi meseci!) je profesor znal povedati, da ni to **lokalen** pojav. Tedaj mu tega nisen verjel, danes mu pa ver- jamem.

Če pomislimo, da so ti dijaki sedmošolci pričeli obiskovati gimnazijo v letu 1945 takoj po osvoboditvi, če nadalje pomisi- mo, da je ta profesor na istem zavodu že šest let, tedaj se mo- ramo vprašati: Kdo je kriv, da je ta rod vzrasel v neodgovor- nosti pred družbo?

Tako piše torej g. T. Ž. Izpu- stili smo samo njegove pripom- be, s katerimi očita predmetnim profesorjem, da bi morali na- loge popravljati tudi smiselno in ne samo slovnično.

Vprašanje krivde, ki ga na koncu postavlja, pa ni tako eno- stavno. Ali naj bi bili samo di- jaki in profesorji krivi, če je ko- munistični režim s svojim po- stopkom in politiko znal ubiti v mladih pokolenjih vso vero v življenje? Prečitajte še enkrat stavke, pa boste spoznali, kako težka obsodba zveni iz njih. —

Mladina vidi, kako se danes proglašja za sveto nekaj, kar se jutri brez pomisleka izpremeni in obsoja (n. pr. petletka, Sov- jetska zveza itd.), mladina čuti duševno temo in praznino, v ka- tero jo hoče speljati totalitari- zem, podzavestno tli v njej že- lja po svobodi, čeprav ji o tem nihče ne govori. V mladem slo- jenskem rodu se zbirajo sile, raste napetost in prav nič se ne čudimo, če se režimovci zamiš- ljajo in kličejo na pomoč v stra- hu pred obsodbo, ki jo bodo prav te mlade glave prej ali slej nad njimi izrekle.

("Demokracija.")

stjor ali pa slamoreznica. Ne- koč se je lotil izdelovanja neka- kih lesenih piščali. Da bodo za orglje, je dejal. Tiste orglje je nameraval postaviti v naši mali vaški cerkvi. Nabranih je imel že velik kup debelih leskovih palic. Te palice je tako dolgo po dlanah valjal in stiskal, da se je lubje odločilo od lesa in ga je mogel izleči. Lubje je nato ob- deloval. Rezal je vanj velike in majhne luknje. Spodaj je odpr- tino zaprl, zgoraj pa je pihal v votlo cev in pritiskal s prsti na razne luknje. Včasih je res na- stalo nekaj melodij podobnega.

Napev ene starih pesmi, ki jih je umetnik Zure brundal mi je megleno še danes v spominu. Tako le nekako se je glasila:

"Oj deklica mlada,
 kje si le ti?
 Prid' kmalu, oj pridi,
 mene tak' srce boli!"

Otroci smo Zurca radi imeli, čeprav nas je večkrat podil stran, češ da smo mu le v napo- to in vedno pod nogami.

Česa se je še lotil ta naš moj- ster. Poslušajte in strmite! Pe- rutnice. Da bo letel, je dejal. To vse je delal v naši stari hiši, zgo- raj na izbi. V kotu pri oknu je imel veliko mizo, poleg nje klop. Tam je delal in izrezoval tiste perutnice, zraven pa žvižgal in prepeval: "Čez tri gore, čez tri vode, čez tri zelene travničke. . ." Morda je mislil, da bo tako letel s svojimi peruti, ko bodo gotove.

Otroci smo ga prosili, da bi smeli biti zraven in gledati, ko bo perutnice delal. Obljubil smo, da bomo pri miru sedeli, naj nam le dovolji, da bomo gledali, kako bo rezal tisto reč. On pa ne in ne. Ni se dal preprostiti. Gotovo se je bal, da bi se kdo preveč naučil in ga morda še celo pre- kosil v njegovi umetnji. Ko bo- do gotove, je dejal, jih boste pa lahko gledali. Takrat boste vi- deli, kaj Zure zna.

No, nekega dne so bile gotove. Otroci smo hitro raznesli novico po vsej vasi. Zure bo letel, je šlo od ust do ust. Pred 50 leti to ni bila velika novica samo za Menišijo, vam pravim. Veliko zanimanje bi vzbudila tudi dru- god.

Nekega lepega nedeljskega po- poldneva je Zure povabil rado- vedne sovaščane, naj gredo z njim na bližnji hrib Comarov- nik. Otročad je res kar drvela za njim. On je ponosno korakal pred nami s svojimi lesenimi pe- rutnicami v naročju. Resni sta- rejši možakarji so nezaupno zmaje- vali z glavami in iz zavrtov gledali tja gor proti hribu. Zure je stopil na visoko skalo, si pri- vezal peruti nekam na hrbet in nato še na zapestja. Pričel je mahati z rokami in se z nogami pognati v zrak. Pri tem je res zletel z visoke skale v — trnje in kamenje pod seboj. Precej se je potolkel. Imel pa je še dosti sreče, ker bi si lahko temeljito polomil kosti, tako pa se je po- časi spravil na noge.

Vaška radovednost je bila na- pasena. Mojster pa je bil žalost- no ogledoval svoje polomljene peroti, jih odnesel nazaj na izbo in jih položil poleg nedokonča- nih orgel, nato pa premišljeval in premišljeval, kako bi svojo iz- najdbo izboljšal. Smrt ga je pre- hitela. Njegova "umetnina" pa se je kadila in prašila na naši izbi, dokler jo niso enkrat mama priplesli dol in jo vrgli v peč.

Tako je bila končana in po- zabljena slava letalca in izdelo- valca orgelskih piščali. Škoda, res škoda, da se je vse tako ža- lostno končalo. Če bi bil Zure še kaj časa živel, bi bil morda še prvi "zrakoplov" ali pa vsaj kak leteči "krožnik" znašel in to na naši stari in kunštni Meniši- ji . . .

Dr. Josip Gruden

Zgodovina slovenskega naroda

Na prošnjo vlaškega vojvoda Mirča in grškega cesarja Emanuela se je cesar Sigismund 1. 1396. dvignil na veliko bojno podjetje proti Turkom. Nič manj ni nameraval, kakor da osvobodi Carigrad preteče nevarnosti in zapodi neljube goste nazaj v Azijo. Delake so se velike priprave. Sigismund je iskal pomoči pri Nemcih, Francozih in Burgundcih, ki so mu poslali precej močne čete na pomoč. Papež Bonifacij je po avstrijskih deželah, po Tirolskem in Solnograškem ukazal označevati križarske vojske. Celo Angleži so prišli s tisoč možmi. Slovenske križarje je vodil Herman II., grof celjski. Izprva je bila Sigismund sreča mila. Mesto Vidin je bilo z naskokom zavzeto.

Toda pri Nikopolju zadene križarsko vojsko usodni udarec. Sam sultan Bajazet je bil z močno turško vojsko prihitel na bojno polje, da se meri z močnim nemški cesarjem. Nespretnost težkega francoskega viteštva, ki ni bilo kos lahki turški konjici, in pomoč srbskega kneza Štefana Lazarevića, ki je v odločilnem trenutku s svojimi konjiki ob strani Turkov napadel utrjene Sigismundove čete, sta povročila strašen poraz kršćanske vojske. Dvajset tisoč jih je obležalo na bojnem polju, skoraj toliko je bilo ujetih ali pa utonilo v valovih deroče Donave. Cesar Sigismund si je s Hermanom Celjskim in nekaterimi drugimi spremljevalci komaj rešil življenje.

Po tej turški zmagi je bila usoda Jugoslovanov odločena. Srbi in Bolgari so bili izročeni Turkom na milost in nemilost, in Bajazet je mogel po svoji volji brez ovire prodirati v Bosno, Slavonijo in Ogrsko. Pravi, da se je na bojišču zaklel, da si hoče osvojiti Budimpešto, ukloniti Nemčijo in talijo in da mora njegov konj zobati oves z altarja sv. Petra v Rimu. Zdi se, da je izkušal svojo grožnjo tudi izvršiti. Med tem, ko je Sigismund, spremljan od nekaterih zvestih prijateljev, begal od izlivu Donave in iskal prilike, da se po morju vrne v domovino, je sultan Bajazet udaril na Slavonijo in zavzel utrjeno mesto Mitrovico, ki je bilo važno trzišče in močna opora za ogrsko vojsko. Od tu so se razlile njegove čete kakor povodenj čez Hrvaško, jugozapadno Ogrsko in Stajersko. Takrat so slovenske dežele prvič občutile turško divjost.

Turki so prodirali iz Slavonije ob naravnih cestah, to je ob rekah Savi, Dravi in Muri. Na odpor niso naleteli nikjer, ker je menda vest o strašnem porazu kršćanske vojske pri Nikopolju povzročila tolih strah, da se nihče ni upal zmagalcem v bran postaviti. — Ene teh zmage pijanih in roparjev čet je vdrla ob Dravi na Stajersko, prekoračila reko, nenadoma naskočila mesto Ptuj, ki je bilo brez obrambe, ga oropala, zagala in strašno plenila po vsej okolici. Eden izmed vojnih uspehov pri Nikopolju, ki je živel dalj časa na Turškem in opisuje ta napad, pravi, da so Turki takrat odpeljali s seboj okoli 16.000 mož, žen in otrok.

En del teh sužnjev je ostal na Grškem, druge so poslali v Malo Azijo. Za Stajersko ta prvi turški obisk ni imel drugih nasledkov kakor tega, da je bila ptujška okolica strašno opustošena in požgana. Bajazet ni hotel dalje prodirati, temveč se je nenadoma vrnil domov. Morda ga je od daljnega bojevanja odvrnila bolezen, ali pa je spoznal, da je premalo pripravljen za vojsko na zapadu.

V naslednjih desetletjih ni

zabeleženih večjih turških bojnih podjetij proti zapadu. Turkom samim je pretela strašna nevarnost od Mongolov, ki so pod vodstvom Timurlenka osnovali velikansko azijsko cesarstvo in napadali turška posestva v Mali Aziji. Bojeviti Bajazet se mu je 1. 1402. nasproti postavil pri Angori, pa je izgubil vojsko in svobodo. Med njegovimi sinovi so se vnele krvave vojske za nasledstvo na prestolu, ki so trpele več kakor deset let, dokler ni slednjič Mohamed I. obvladal svoje brate ter zopet pomiril in uredil osmansko cesarstvo.

V tej dobi je le nesrečna Bosna bila večkrat napadena in poplavljena od Turkov. Žal, da so jih domači vojvodi in veliki župani sami klicali v deželo. Kakor drugod so tudi tukaj domače razprtije dale Turkom povod, vmešati se v bosenske zadeve in si počasi pripravljati pot do vlade v deželi. Po smrti kralja Štefana Tvrtka I. se je povzpela na bosenski prestol Štefan Ostojica (I. 1398.), katerega so podpirali oni bosenski magnati, ki so bili sovražni Sigismundu. Zivel je v prijateljsstvu s Turki in jih imel celo za svoje zaveznike proti Sigismundu. Toda sreča mu ni bila dolgo mila. Ko se je spravil s Sigismundom, ga je damaška narodna stranka zapustila in Štefan Tvrtka II. postavila za kralja.

Sedaj se je vnela domača vojska, v katero so posegli tudi cesar Sigismund in Turki. L. 1408. je bil Tvrtko ujet in Ostojica zopet dvignjen na prestol. V naslednjih letih nahajamo v Bosni opetovano turške čete kot zaveznike kralja Ostojice in drugih bosenskih vojvodov. — S tem soglasja pripoved zgodopisca Valvasorja, ki poroča, da so Turki 9. oktobra 1408. vdrli v Belo krajino in jo strašno opustošili. Sličen roparski napad se je zgodil tudi l. 1411., ker isto leto poroča metliški komtur nemškega viteškega reda po veljavnosti avstrijske balije, "da sta bili redovna hiša v Metliki in župnija Črnomelj opustošeni od Turkov. Sam nujno potrebuje denarne pomoči, sicer ne more vztrajati na svojem mestu."

Važnejši, kakor ta dva pohoda malih roparskih čet, je bil turški napad l. 1415. Bližnji povod je dal bosenski vojvoda Hrvoje, ki si je hotel s pomočjo Turkov podvreči del Bosne in južno Dalmacijo in pričel vojsko proti Sigismundu. Po Veliki noči imenovanega leta je vdrl z mnogoštevilno truško vojsko preko Hrvaške na Ogrsko. Sovražniki so prišli do Blatenskega jezera, razrušili mnogo cerkva, požgali vasi, poklali veliko množico kristjanov in odvedli čez 8.000 jetnikov s seboj. Od glavnega krdela, ki jo je udarilo na Ogrsko, so se odločile nekatere manjše turške čete in plenile po celjski in ortenburški grofiji. Neki oddelek pa je prekoračil Kolpo pri Vinici in drvil čez Kočevje in Ribnico proti Ljubljani, ki je tedaj prvič videla krutega sovražnika pred svojim ozidjem.

Brzi seli so raznesli novico o tem napadu na vse strani. — Cesarja Sigismunda takrat ni bilo doma, mudil se je pri cerkvenem zboru v Kostinci in tudi na sporočilo o nesreči, ki je zadela Ogrsko, ni hotel zapustiti tega mesta. Od njega ni bilo pričakovati pomoči. Pač pa se je tedaj dvignil akvilejski patriarh, vojvoda Ludovik Teck, v obrambo svoje škofije. Mudil se je v Rozaču na slovensko-furlanski meji, ko ga presenetila novica, da so Turki že na Kranjskem.

(Dalje prihodnjič)

1952	SEPT.	1952
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

SEPTEMBER

28. — Liga slov. kat. Amerikan-
cev priredi v SND na St. Clair Ave. igro "Teta na konju."

OKTOBER

3. — Cleveland Ambassadors of Sports ples v auditoriju SND na St. Clair Ave.

5. — Dramatsko društvo "Lilija" vpripori igro "Pri kapelici" ob 3. uri pop. v Slov. domu na Holmes Ave.

5. — Društvo sv. Lovrenca št. 63 KSKJ priredi proslavo 50-letnice združeno z banketom v SND na E. 80 St. ob 5. uri popoldne.

5. — Društvo sv. Štefana št. 224 KSKJ slavi 25-letnico z banketom ob emih pop. v dvorani sv. Pavla na 1369 E. 40 St.

11. — Društvo Soča št. 26 SDZ priredi veselico v Domu za zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

12. — Zarja priredi koncert v SND na St. Clair Ave.

12. — Pevski zbor "Zvon" priredi svoj redni jesenski koncert v Slov. nar. domu na E. 80 St.

18. — Podružnica št. 10 Slov. žen. zveze praznuje v Slov. domu na Holmes Ave. 25-letnico svojega obstoja.

18. — Društvo Ribnica št. 12 SDZ ples v SND na St. Clair Ave.

19. — Pevsko društvo "Planina" priredi v počastitev 15-letnice obstoja ob 7. uri zvečer koncert v Slov. nar. domu na Maple Heights, Ohio.

25. — Carniola Tent No. 1288

T. M. veselica s plesom v SND na St. Clair Ave.

26. — Pevski zbor Adria nastopi v AJC na Recher Ave.

26. — SND na E. 80. prireja v svojih prostorih spominsko proslavo za Joseph Lekana.

26. — Skupna oltarna društva praznujejo desetletnico obstoja v Slov. domu na Holmes Ave. z igro Dramatskega društva "Lilija."

31. — Vardni demokratski klub ima plesno veselico v SND na St. Clair Ave.

NOVEMBER

2. — Glasbena Matica prireja koncert in "Traviato" v SND na St. Clair Ave.

7. — Piscators Club ima ples v SND na St. Clair Ave.

8. — Društvo Slovenec št. 1 SDZ prireja veselico v SND na St. Clair Ave.

9. — Podružnica št. 15 Slov. žen. zveze obhaja 25-letnico z igro v cerkveni dvorani pri sv. Lovrencu.

15. — Društvo "Kras" št. 8 SDZ praznuje 40-letnico s posebno prireditvijo.

16. — Liga slov. kat. Amerikan-
cev ima predstavo v SND na St. Clair Ave.

16. — Podružnica št. 14 Slov. žen. zveze obhaja 25-letnico z igro in zabavo v AJC na Recher Ave.

27. — Zarja ima koncert v SND na St. Clair Ave.

DECEMBER

7. — Pevski zbor "Slovan" priredi v AJC, Recher Ave. svoj običajni jesenski koncert.

Janez Hočevar:

Meslo brez meštanov

(Izviran potpis izvirnega popotnika)

(Nadaljevanje)

Ko ostali vidijo, da pravega krivca ni zadel, dobe pogum. Vsakdo zanika. Debeli Bojan že skoro glasno in brez strahu odločno izjavi, da on tega ni napisal.

Da bi bila mera polna, se pa kot nalašč oglasi učitelj. In kdo naj bi mu zameril besede, ki jih je izgovoril? Še pred vojno je za silo končal nižjo gimnazijo, potem pa zamenjal pero s plugom. Delal je na kmetiji, malo vedel o svetu, zato pa znal še iz gimnazije dobro računati in lepo pisati. Tako je postal učitelj. Tole je rekel:

"Tovariš nadzornik, saj fanta poznam. Če taji, potem gotovo ne laže, ker je najodkritosrčnejši deček v razredu."

Takrat je tovariš nadzornik pograbil klobuk in od jeze

rdeč planil iz šole, vmes pa ves čas godrnjal: "Ne vedo, kdo je napisal Kapital ... ne vedo niti tega ..."

Skoro se zaleti v tovariša komandanta milice, policije namreč in ne Milice. "Stoj, tovariš," mu zavpije. "Dam ti vso oblast. Preglej to najslabšo šolo v vsej republiki, najdi, kje so zločinci, minerji, saboterji in sejalci reakcije ..."

"In glej, da iztrebiš reakcijo do korenin."

Slišal pa je te besede Jaka, ki je takrat slučajno privozil mimo. Takoj je zdrvel po vasi od hiše do hiše in zvečer, ko je tovariš komandant stopil iz župnišča, kamor se je po župnikovi aretaciji naselil, je začen obstal. Po vsej cesti po vasi je stal dolga vrsta voz, naloženih z — akacijami. Preden pa je stopil Jaka:

"No, pa smo res skoro vso reakcijo posekali. Ampak huda je pa bila, primojduš da res. Vse me boli ..."

* * *

"Pa morda veš, kako je tisti policaj spravil šolo na pravi tir," je po kratkem presledku vprašal Joža.

"Končalo je vse tako, kot je moralo. Debelega Bojana so zaprli in stvar je bila kmalu jasna in očita, kajti izkazalo se je, da je njegov oče bil pred vojno največji kapitalist v vasi. Fant pa se je ustrašil zasliševanja in pretepanja in je kmalu priznal, da je res nekajkrat napisal besedo kapital, ampak da res ni vedel, da je to tako grda in nesramna beseda ... Ker pa je bil najboljši "fizkulturnik" v vasi in se je obenem izkazalo, da je njegov oče očitno prelomil s kapitalom, so ga po nekaj pretepanjih in očetovskih opominih izpustili."

* * *

Še marsikatero smo razdri onega veselega popoldanskega dne. Rekel sem:

"Mar ni žalostno, prijatelji, da so nam zavladali pravi bedaki? In proti temu zaenkrat ne moremo ničesar. Če mu le malo ugovarjaš, se potrče na prsi in zarenči: "Kaj smo se zato borili, da nas boš v nič deval ..."

In moraš lepo molčati, ako nočeš, da te zapro. In jezik? Kam so pripeljali to, kar so ustvarili Dalmatin, Cankar in Prešeren?"

Tone je povedal takole: "V bistvu gre pri vsem tem pačenju jezika le za to, da se raznim krojačkom — bedačkom nudi cenena duševna hrana. V prejšnjih časih poleg slovenskega jezika ni poznal drugega, kot nekaj strokovnih narečnih spačenk-tujk. Zdaj pa ti govori v tujih izrazih kak profesor. Saj ni važno, če jih razume, važno je le, da mu to prija in vzbuja v njem zavest, da je s to umetno govorico postal nekaj velikega ..."

Jože je pristavil: "Obenem pa se s tem utaplja narodna zavest. Kar pogledj, kaj je ostalo od vseh tisočev Slovencev, ki so jih oni v Trstu prvi učili pajdašenja z Lahi. Isto se bo prej ali slej zgodilo tudi pri nas, če ..."

"Če ..."

"To se zaenkrat sme samo misliti in niti med prijatelji se ne govori ..."

Razumeli smo se ...

Zvečer sem šel sam samcat v Tivolski park. Klopi so bile vse zasedene in skoro sem že sklenil, da pojdem naravnost na Rožnik, ko naenkrat začujem zvonko govorico. Prislunhem. Vesel glas je govoril:

"Pero dovresti vedere, che corpo! Che gambe ... E una ragazza, che non la troverei in tutta la Sicilia ..."

Obstal sem. Mar mi je ministrovo vino tako zlezlo v glavo? Krenem bližje. Ne, nisem se zmotil. Mar nisem gledal iste obraze in poslušal iste besede na

istem kraju pred nekaj leti? Mar se je čas zasukal nazaj, ali pa so se stari časi le povrnili? Obhodil sem vso levo stran, povsod sem slišal isto. Čul sem glas, ki je odgovarjal mojim mislim:

"Sai, che ho trovato la ragazza, che l'avevo quattro anni fa? Credo, che si potra combinare qualcosa ..."

Od studa sem pobegnul na samotno stezo. Sedel sem na skrito klop in zakopal glavo v vroče dlani.

(Dalje prihodnjič.)

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

Ženske dobijo delo

Hišno delo

Lahko hišno delo za dekle, ki hodi v višjo šolo do 1 do 5 pop. cel dan v soboto in da bi skrbelo za otroka par večerov. Pokličite IV 1-3664.

Natakarica dobi delo

Išče se natakario. Katero zanima, naj se oglasi po 6. uri zvečer pri

Arko's Bar

4001 St. Clair Ave. (x)

MALI OGLASI

Iščejo stanovanje

Zakonski par, oba zaposlena, srednje starosti brez otrok, išče 4 ali 5 sob v St. Clairski okolici. Kdor ima kaj, naj pokliče EN 1-0823.

Hrana in stanovanje

Vzame se 2 fanta na hrano in stanovanje. Oglasite se na 1056 E. 61 St. (185)

Sobo se odda

Odda se soba 1 ali 2 fantoma pri novonaseljenjski družini, eventualno tudi hrano. Pokličite EN 1-2674 od 5 pop. do 10 zv. —(185)

Dve sobi na razpolago

2 opremljeni sobi sta na razpolago za lahko gospodinjstvo na 5710 Bonna Ave. (185)

Posestvo naprodaj

Izvrstni prostor 48 akrov za piknike in letovišče, 38 akrov jezera za ribarstvo in lov. Velika hiša za "club room" ali za plesno dvorano. Skoro 25 čolnov. Pripravno za kako društvo. Za več informacij pokličite

C. A. Rybak Realty

UL 1-2233 zvečer PO 1-6727 (186)

Pomoč v gospodinjstvu

Starejši zakonski par išče zaradi bolezni v hiši gospodinjstvo pomočnico. Hrana in stanovanje v hiši. Kliči RE-1-7582. —(189)

Naprodaj

Hiša za 1 družino na E. 117 St., blizu St. Clair Ave. 4 spalnice, plinska gorkota, izvrstno poharvano in dekorirano, velik lot, 2 garaže. Se lahko takoj vselite. Lastnik LI 1-1012. (187)

PAPIRANJE

ODSTRANITEV Z PARO

PROST PRORAČUN

Stanley Maizel

1140 1/2 Norwood Rd. EX 1-6332

Za fine ženske VOLNENE STERLING SUKNJE in KOŽUHE DIREKNO IZ TOVARNE po najnižjih cenah, se oglasite ali pokličite

BENNO B. LEUSTIG

1034 Addison Road

EN 1-3426

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA

Prescriptions — Vitamins

First Aid Supplies

Vogal St. Clair Ave in E. 68 St.

ČE HOČETE PRODATI

VAŠE POSESTVO

Mi imamo kupce z gotovino.

Za hitro postrežbo pokličite

JOS. GLOBOKAR

986 E. 74th Street

HE 1-6607

Moški dobijo delo

PUNCH PRESS OPERATORS

2. shift

Dobra plača od ure in od kosa
Plačana zavarovalnina
Plačane počitnice
Nočni premium

Employment urad odprt vsak dan od 8 do 5, v soboto od 8 do popoldne.

GEOMETRIC

STAMPING CO.

1111 E. 200th St. Euclid, Ohio (189)

Splošno delo v tovarni

Prejemamo prošnje za splošno delo v tovarni. Dobra plača od ure in ugodni delovni pogoji. Mora biti stalen delavec. Oglasite se med 9 zj. in 4 pop.

Eaton Mfg. Co.

E. 65th in Central Ave. (188)

"OLIVER"

potrebuje

LATHES

BULLARD

POTTER & JOHNSON

Small and Large

LIBBY

ARC ELECTRIC

WELDERS

BORING MILL

RADICAL DRILL PRESSES

MILLING MACHINES

ASSEMBLERS

2. in 3. shift. Incentiven zaslužek od začetka na produktih. Avtomatični povisek do najvišje meze in za življenjske stroške. Plačane počitnice in prazniki. Prispevajoča zavarovalnina. Cafeteria in parkanje. Visoka plača za nočni shift. Employment urad odprt od pondeljka do vključitvi petka od 8 do 4:30 popoldne.

The Oliver Corporation

19300 Euclid Ave.

(187)

FORD

MOTOR CO.

17601 Brookpark Rd.

zdaj preišče sposobne
može za sledeča dela

FOUNDY WORKERS

CUTTER GRINDERS

TOOLMAKERS

ELECTRICIANS

MILLWRIGHTS

MACHINE

REPAIRMEN

GAS WELDER

HYDRAULIC

REPAIRMEN

GAS WELDER

HYDRAULIC

HENRIK SIENKIEWICZ:

Z ognjem in mečem

Toda o vas Višniovieckih več govore — pravi, 'kakor je res.' Nato pogleda gospod Skrzetuski na gospoda Regovskega — kakor bi mu kdo izpodbil nogel! 'Tako mi svetuješ, gospod?' vpraša — 'dobro! Ne vem pa, če bi, gospod, ki prigovarjaš naši vrlini, imel poguma, iti med črn zame izzivat Bohuna.' A Regovski: 'Pogum imam, samo gospod mi ni ne svat, ne brat — zato ne pojdem.' Tedaj pa drugi v smeh. 'O!' — pravijo — 'sedaj si majhen, ko pa je šlo za tujo kožo, tedaj si bil velik.' 'Regovski, častihlepen človek, pa je obmolnil in odšel. Drugi dan zjutraj je odšel izzivat — toda Bohuna ni našel več. Temu nismo verjeli, toda šele po tem, kar sta povedala, verjamem, da je res. Bohuna je moral Hmielnicki res odposlati in sta ga gospoda posekala.'

"Tako je tudi bilo," reče Volodijovski.

"Povej nama, gospod," je vprašal Zagloba, "kje dobiva sedaj Skrzetuskega, ker najti ga morava, da greva takoj z njim iskat deklico."

"Za Zamostom lahko izveste o njem, ker tam je znano o njem. Kalino, kožaškega polkovnika, sta z Regovskim popolnoma zblila; podala sta ga drug drugemu v roke. Potem je Skrzetuski na lastno roko dvakrat pobil tatarske čambule; tudi Burlaja je razgal in pobil nekoliko tolp."

"Da pa to Hmielnicki dovoljuje?"

"Hmielnicki se upira in pravi, da plenijo proti njegovi prepovedi. Sicer ne bi nihče verjel zvestobi in pokornosti nasproti kralju."

"Zelo slaba pijača je v Kon-skovoli!" je pripomnil gospod Zagloba.

"Za Lublinom pojmeta, gospoda, že po opustošenem kraju," je nadaljeval Litvin, "ker so pojjezdi dohajali celo do Lublina in so Tatarji povsod jemali ljudi v robstvo; kaj pa so jih zajeli okoli okoli Zamosta in Hrubicešova, to ve sam Bog! Koliko tisoč ujetnikov je že poslal gospod Skrzetuski v trdnjavo. On dela tam na vse sile in ne pazi niti na svoje zdravje."

Tu je vzdihnil gospod Podbi-

pieta in zamišljeno spustil glavo, a čez nekaj časa je nadaljeval:

"O, mislim, da Bog v svojem najvišjem usmiljenju gotovo polazi gospoda Skrzetuskega in mu da to, v čemer mu je dodelil srečo, zakaj velike so zasluge tega kavalirja. V teh časih samopridnosti in pogina, ko vsak misli le nase, je on pozabil nase. Saj bi bil, bratca, že davno lahko dobil od gospoda kneza dovoljenje, da bi šel iskat knežnjo, a mesto tega ni niti za hip opustil službe, ko je padla na milo domovino nesreča, z muko v srcu vztrajajoč v neprestanem delu."

"Rimsko dušo ima on, o tem ni dvoma!" je rekel Zagloba.

"Dolžni smo, da si ga vzamemo ga zgled."

"Posebno ti, gospod Podbipieta, ki na vojni ne iščeš domovinske blaginje, temveč treh glav."

"Bog mi vidi v dušo!" je rekel gospod Longinus in vzdignil k nebu oči.

"Skrzetuskoga je že gospod Bog nagradil z Bohunovo smrtno tjo," je rekel Zagloba, "in s tem, da je dal državi vsaj trenutek miru, zakaj sedaj je prišel čas zanj, da pomisli na iskanje izgubljenega."

"Gospoda, ali pojmeta z njim?" je vprašal Litvin.

"Mar gospod ne gre z nama?"

"Rad bi iz vsega srca, ali kaj bo z listi? Enega nesem od vaškega staroste kralju, drugega knezu, tretjega baš od gospoda Skrzetuskega tudi knezu s prošnjo za dopust."

"Dovoljenje mu neseva midva."

"Ba, če bi pisem ne odnesel?"

"Moraš, gospod, v Krakov, ne more biti drugače. Sicer pa odkrito povem: Pri pohodu po knežnjo bi imel rad take pesti, kakršne imaš ti, za pleči, za kaj drugega pa bi ne bil na mestu. Tam se bo treba pretvarjati, najbolj gotovo se preobleči v kosaško obleko, igrati kmete — ti pa padeš s svojo postavo tako v oči, da bi vsak takoj vprašal: 'Odkod je to strašilo? Odkod se je vzel tak Kozak?' Razen tega ne znaš popolnoma njihovega govora. Ne, ne! Idi v Krakov, mi si bomo že sami pomagali."

"Tako mislim tudi jaz," je rekel Volodijovski.

"Gotovo, da mora biti tako," je odgovoril gospod Podbipieta. "Naj vam milostivi Bog pomore in vas blagoslovi. Ali veste, kje je skrita?"

"Bohun ni hotel povedati. Vemo samo to, kar sem jaz slišal, ko me je imel Bohun zvezanega v hlevu, a to zadostuje."

"Kako jo najdete?"

"Moja glava, moja glava!" je rekel Zagloba. "Bil sem že v težavnejših prilikah. Sedaj je glavna stvar, da pridemo čimprej do Skrzetuskega."

"Vprašajta v Zamostu. Gospod Vejher mora vedeti, ker on si dopisuje z njim in mu gospod Skrzetuski pošilja ujetnikov. Naj vas Bog blagoslovi!"

"I tebe tudi, gospod," je rekel Zagloba. "Ko boš v Krakovem pri knezu, pokloni se od naju gospodu Harlampu!"

"Kdo je to?"

"To je neki Litvin, nenavadne lepote, za katerim so vse gospodične na dvoru izgubile glave."

Gospod Longinus je zadrhtel. "Priatelj, ali se mar šališ?"

"Zdravstvuj, gospod! Strašno slabo pivo je v tej Kon-skovoli," je končal gospod Zagloba, meži-

kajo Volodijovskemu.

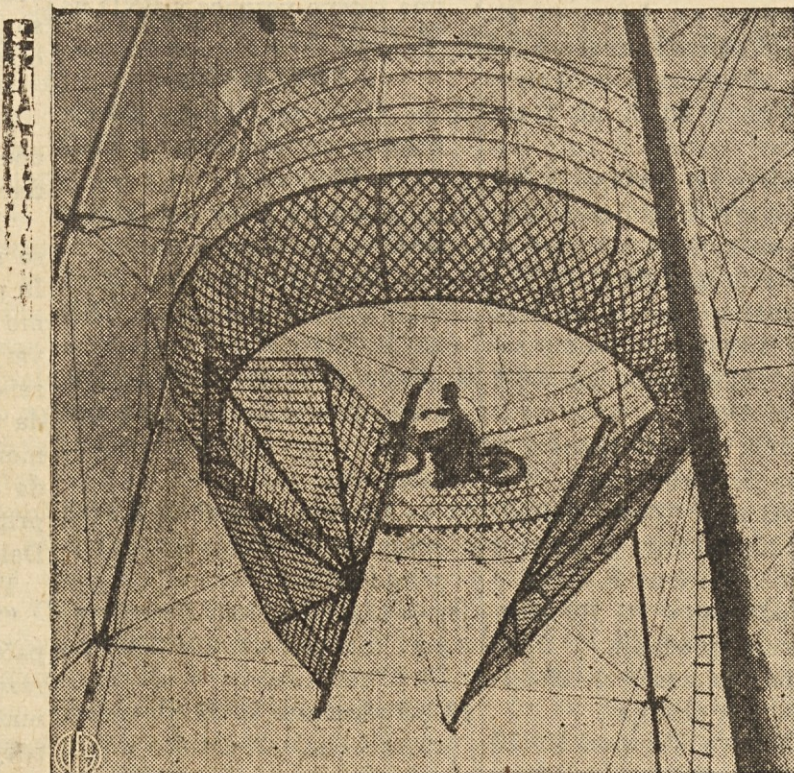
XV.

Gospod Longinus je torej šel proti Krakovu z ranjenim srcem, kruti gospod Zagloba z gospodom Volodijovskim pa do Zamosta, kjer se nista mudila več kakor en dan, ko jima je poveljnik, valeški vojvoda, naznanil, da že davno ni imel vesti od Skrzetuskega, in je sodil, da pojdejo regimenti, ki so odšli pod Skrzetuskim, na posadko v Zbaraž, da bi zaslanjali one kraje pred ropajočimi tolpami. To je bilo tem verjetnejše, ker je bil Zbaraž, kot last Višniovieckih, najbolj izpostavljen napadom smrtnih kneževih sovražnikov. Pred gospodom Volodijovskim in Zaglobo se je odpirala dolga in dosti težavna pot. Toda ker bi jo morala, idoč po knežnjo, itak prehoditi, jima je bilo vseeno, če se to zgodi prej ali slej; zato sta se odpravila brez odloga. Zadrževala sta se le toliko, kolikor je bilo treba radi počitka ali, če sta razpodela razbojniške tolpe, ki so se klatile tu pa tam.

Šla sta po tako opustošenem kraju, da na cesti po cele dneve nista mogla naleteti na živo dušo. Mesteca so ležala v razvalinah, vasi so bile požgane in puste, ljudstvo pobito ali pa odpeljano v robstvo. Po poti sta naletavala na trupla, pogorišča domov, cerkev, katoliških in pravoslavni, ogorke vaških koč in na pse, tuleče na pogoriščih. Kdor je preživel tatarsko-kozaško povodenj, se je skrival v gozdnih globinah in umiral od mraza ali gladi, ker se še ni upal pokazati iz gozdov in ni verjel, da bi mogla nesreča že miniti.

Konje izpod svojega prapora je moral Volodijovski krmiti z drevesnim lubjem ali pa z na-

pol ožganim žitom, katero so dobivali izpod pogorišč nekdanjih skednjev. Toda šli so hitro, prežiljajoč se s tem, kar so jemali razbojniškim oddelkom. Bilo je že koncem listopada. Toda kakor je prešla minula zima v veliko začudenje ljudi brez snega, mraza in ledu, tako, da se je zdel ves red v naravi izpremenjen, toliko ostrejša se je napovedovala sedaj. Zemlja je škripala, sneg je ležal na poljih, a bregovi rek so se zjutraj obrobli s prozornim tankim ledom. Vreme je bilo suho, blede solnčni žarki so le slabo ogrevali svet o poldnevni urah; zato pa je zjutraj in zvečer gorela na nebu rdeča zarja — nedvomna napovedovalka nagle in ostre zime.

MOŽ SE IGRA Z ŽIVLJENJEM — Hans Florian se vozi z motornim kolesom po notranji strani velike jeklene košare, katere dno se pravkar odpira. Z brzino 40 milj na uro se vozi 50 čevljev visoko v zraku, pri tem verjetno ne misli veliko na svojega tovariša, ki se je pri takile vožnji pred enim letom v Londonu smrtno ponesrečil. Hans, ki je star 27 let, je begunec iz Vzhodne Nemčije.

Po vojni in gladi se je napovedoval tretji sovražnik — mraz in vendar so ga ljudje željno pričakovali, ker je bil zanesljivejša ovira vojne nego pogodbe. Gospod Volodijovski, ki je bil izveden mož in je Ukrajino popolnoma poznal, je bil poln nadeje, da se pohod po knežnjo brezdvono posreči, ker glavna ovira — vojna — ji ne bo na potu.

"Ne verujem v odkritosrčnost Hmielnickega," je govoril, "da bi se iz ljubezni do kralja umaknil na Ukrajino; toda to je zvit lisjak! On ve, če se Kozaki ne morejo zakopati, niso za nič, ker na odprtem polju ne zdrže našim praporom, tudi če bi bili petkrat številnejši. Oni pojdejo sedaj v svoje zimovnike, črede

pa poženejo v sneg. Tudi Tatarji morajo zaslužence odvesti. Če bo zima stroga, bomo imeli mir do prihodnje trave."

"Morda tudi dalje, ker vseeno imajo strah pred kraljem. Toda nam ni niti toliko časa potreba. Ako Bog da, napravi mo gospodu Skrzetuskemu za pust ženitovanje."

"Da bi ga le sedaj ne zgrešili, potem bi bila zopet zmešnjava." Trije prapori so pri njem, saj ne bomo v korcu iskali zrna.

Morda ga dohitiva še pod Zbaražem, če se kje dalje zamudi okoli hajdamakov."

"Dohiteti ga ne moreva, toda po poti morava dobiti vesti o njem," je odgovoril Volodijovski.

(Dalje prihodnjič.)

— Diamant je med vsemi dragulji kemično najbolj preprosto sestavljen, saj je le kristaliziran ogljik.

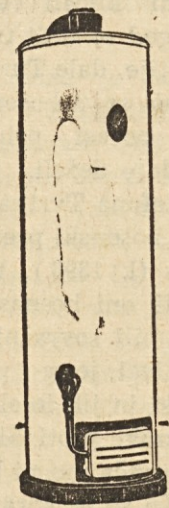

Mario Kolenc

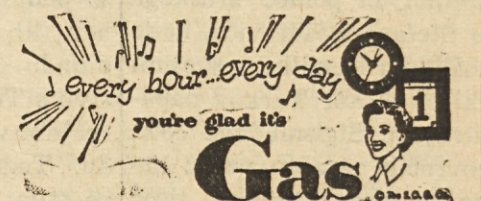

Louis Planinc

IMEJTE VROČO VODO, KO JO RABITE

A.
U.
I.

● Vroča voda za vse vaše potrebe . . . po temperaturi, ki vam ugaja . . . avtomatično! To dobite, ako imate lep nov, bel Bryant vodni grelec, ki ima ravno podlago, da vam ni treba mučiti se s čiščenjem pod njim. Zgrajen je za trajno uporabo. Oglejte si ga—Veseli ga boste!

BRYANT WATER HEATERS

Cene od \$79.00 do \$128.00

Imate do 3 leta časa za plačati

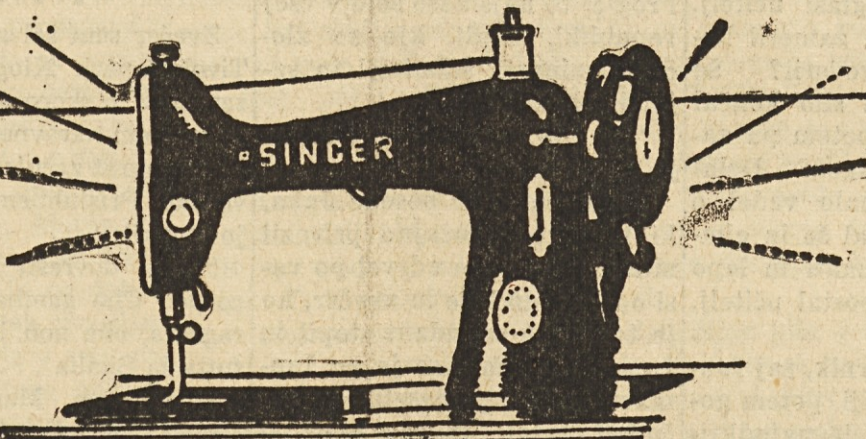
Lahko plačate poleg plinskega računa

Trgovina je odprta vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek do 8. ure zvečer

AKO ŽELITE POSLATI SVOJIM DRAGIM V JUGOSLAVIJO NOV SINGER ŠIVALNI STROJ

Pridite
v

SINGER SEWING CENTER

Edini kraj, kjer morete dobiti pravi SINGERJEV* šivalni stroj za vaše drage v Jugoslaviji, je SINGER ŠIVALNI CENTER. To pa zato, ker SINGER nima agentov, prodajalcev ali drugih firm, temveč prodaja samo potom SINGER SEWING CENTER, kateri se lahko spoznajo po veliki rdeči črki "S" na izložbenem oknu. Ne pozabite tega.

NAROČI SE ČISTO ENOSTAVNO

Obiščite najbližji SINGER SEWING CENTER in oddajte vaše naročilo. Vse ostalo bo naredil SINGER. Poskrbeli bomo za:

- vse potrebno glede odpošiljanja,
- izročitev v oni SINGER trgovini, ki je najbližja stanovanju prejemnika,
- od prejemnika podpisano priznanico kot dokaz izročitve.

SINGER ŠIVALNI STROJ JE CELOŽIVLJENJSKO DARILLO

Izdelan je tako dobro, da ga bodo lahko rabili še vaši otroci. V produkciji šivalnih strojev ima preko sto let skušnje, zato je pravi SINGER šivalni stroj danes, ko so cene oblekam tako visoke, najboljji in najprikladnejši dar za vaše drage, dar, ki jih bo leta in leta spominjal vaše dobrote.

Pridite še danes v najbližji SINGER SEWING CENTER

za vse podatke . . .

Poglejte v telefonsko knjigo

za naslov pod . . .

SINGER SEWING MACHINE COMPANY

*A Trade Mark of THE SINGER MFG. CO.

Baragova Pratika

DVANAJSTI LETNIK

za navadno lelo 1953

je zanimiva knjiga za vsakega Slovenca kjer koli. Za vsakega slovenskega človeka ima obilo koristnih nasvetov in obvestil. Poučne članke in spise, zanimive črtice in povesti.

Radi višjih stroškov kot povišane poštnine in radi dražjega tiska stane letos nekaj več kakor lani.

S poštnino stane letos \$1.25

Naročila je poslati v Money orderu, čeku, ali gotovini na:

BARAGOVA PRATIKA

6519 West 34th Street

Berwyn, Illinois

Ali veste, da je 15 milijonov ljudi v Ameriki

izpostavljeni vsled svoje odvisne teže najrazličnejšim boleznim? Zavarovalnice zahtevajo od njih višje pristojbine, ker računajo z njihovim krajšim življenjem. Če ste tudi Vi med njimi, Vam je sedaj mogoče odvrniti nevarnost, ki Vam preti.

S stalno rabo enkrat na teden, po zdravniškem predpisu tudi večkrat, boste dobili nazaj ono zdravo težo, ki odgovarja Vaši postavi.

Zdravilna kopel stane samo \$25.00 v naši delavnici v Clevelandu, kjerkoli v U.S.A. \$27.50 z vpoštoto poštnino, zavarovalnino in sales-taxo. Ničesar ni treba kupovati posebej. Pišite po pojasnila:

CHERNE HEALTH BATH

6904 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

Revma-lizem??

CHERNE HEALTH BATH
6904 St. Clair Ave.
Cleveland 3, O.

DVA

POGREBNA ZAVODA

za

zanesljivo

izkušeno

sočutno

pogrebno

postrežbo

po

ceni, ki jo SAMI

izberete

pokličite

A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
100 East 9th St.
Cleveland 14, Ohio